

Presentació de l'Assemblea de Mestres i Professors en Català de les Illes Balears, creada per a lluitar contra la política lingüística del PP.

La resposta al setge

L'ofensiva contra el català decretada pel govern de Bauzà ha despertat una forta resistència, liderada per l'Obra Cultural Balear.

Tot d'una de començar a governar les principals institucions de les Illes, el mes de juny passat, el PP, per ordre directa de Bauzà, eliminà dels consells insulars, del govern i de l'Ajuntament de Palma els departaments de normalització lingüística, aduint motius econòmics. La mateix raó al·legà l'ajuntament de la capital per a eliminar també els intermediaris culturals a barrades de forta immigració, que treballaven per a integrar culturalment i lingüísticament els nousvinguts. L'ofensiva tot just havia començat.

L'ofensiva de tres potes. Oficialment, el PP, segons que ha expli-

cat diverses vegades a EL TEMPS Rafael Bosch, conseller d'Educació i Cultura i portaveu del govern balear –vegeu l'entrevista publicada al número 1.425– vol fer efectiu a les Illes el sentit de la sentència del Tribunal Constitucional espanyol–en ocasió de la reforma de l'Estatut de Catalunya–, i el desenvolupament per part del Tribunal Suprem. Segons els redactors de la sentència, de la consideració de llengua pròpia no es pot derivar que el català sigui l'única llengua a cap àmbit públic: “Nosaltres creiem en dues llengües vehiculars –a l'administració, a l'ensenyament...– i no sols una.”

L'estratègia es recolza en tres potes. La primera és l'administració, que és el detonant de la polèmica actual. L'objectiu és de canviar *de facto* la llei de normalització lingüística a través de la modificació de la llei de funció pública. En aquesta reforma s'introdueix la degradació del català de requisit a mèrit per a accedir a l'administració i, entre més conseqüències, que tota la paperassa que emet l'administració no necessàriament sigui –com fins ara– en català. Segons el projecte de llei –aprovat divendres dia 16, una setmana abans de la manifestació de l'Obra Cultural Balear per a protestar, precisament, contra aquesta mesura–, els funcionaris que atenguin el públic hauran de saber català forçosament. Tanmateix, com diu el sindicat STEI-I, es tracta, de fet, d'una castellanització de la major part de l'administració pública.

La segona pota és l'ensenyament. El govern ha anunciat que a la campanya de matriculació d'alumnes per al curs vinent els pares podran elegir

la llengua en què volen que els seus fills siguin escolaritzats fins a 6 anys. Segons el conseller Bosch, “això ho preveu l'article 18 de la llei de normalització lingüística”. No obstant això –tal com asseguren l' STEI i l' OCB, entre més–, aquesta mesura obre la porta a una progressiva castellanització de l' ensenyament. El PP argumenta que l' objectiu és acabar l' ensenyament secundari obligatori havent après les dues llengües, segons la llei; i, per a ells, “amb tot en català no es garanteix. Per molt que hi hagi una posició social dominant del castellà, la riquesa, les normes, el vocabulari, etc. del castellà només s'aprenen a l' escola si és llengua vehicular, no amb unes poques hores cada setmana”. El govern, doncs, vol imposar que el castellà sigui també vehicular a tot l' ensenyament obligatori.

De moment, l' executiu no ha explicat com farà possible l' elecció de llengua fins a 6 anys. Quant a Secundària, tot i que tampoc no s'ha explicat com hi farà vehicular el castellà, segurament cercarà una via semblant a l' anomenat *decret de trilingüisme* –imposat pel conseller Francesc Fiol, del PP, el curs 2006-2007– que preveia l' ensenyament en anglès, en castellà i en català. Allò va ser flor d' un dia perquè era progressiu i el nou govern sorgit de les eleccions de 2007 el va derogar. Possiblement, ara se cercarà una fórmula d' aquesta mena per a deixar sense efecte el decret de mínims que assegura almenys el 50% de l' ensenyament en català.

Totes les mesures lingüístiques a l' ensenyament han aixecat una potent resposta crítica. El sindicat majoritari al sector, STEI –Sindicat de Treballadors de l' Ensenyament de les Illes–, s'hi mostra radicalment contrari. Un grup de docents d' aquest sindicat han creat l' Assemblea de Mestres i Professors en Català, amb l' objectiu, entre més, d' “organitzar una resistència dura i duradora” contra l' actitud

del PP envers el català a l' ensenyament. En aquest mateix sentit, molts professors han penjat llaços fets amb banderes catalanes a les façanes dels instituts i escoles com a protesta. La conselleria d' Educació n'ha ordenat la retirada, amb l' excusa que “als centres públics no es poden fer campanyes de rerefons polític”.

La tercera pota de la política lingüística conservadora es desenvolupa en l' àmbit dels mitjans de comunicació públics. Per una banda, s'ha tancat Ràdio i Televisió de Mallorca. Malgrat que la presidenta del Consell Insular, Maria Salom, de la qual depèn, va parèixer que feia un intent de no tancar-la del tot, el president Bauzá va ordenar de complir estrictament allò que havia dit a la campanya electoral: fer baixar la barrera, en poques paraules. I el mes de desembre passat es tancà. D' aquesta manera, a la pràctica, i encara que fos amb l' excusa de les retallades de despeses –no eren pas tan fortes: el pressupost era d' uns 9 milions–, s'eliminaven una ràdio i una televisió exclusivament en català que, malgrat que no havien tingut mai gran audiència, sí que tenien prestigi.

Quedava IB3. Però des de tot d' una es veié que la ràdio i la televisió públiques de les Balears també sofririen fort i ferm. El govern va anunciar, per una banda, que el pressupost per a enguany seria de 30 milions –era de 57 el 2010 i també el 2011, i més de 100 quan començà les emissions regulars, el 2006–, la qual cosa ha portat a una reducció brutal de programació pròpia; i, per una altra, que allò que no fos producció pròpia –televisions i sèries– seria emès en castellà, perquè “doblar-ho costa molt i no tenim diners”. Novament, l' excusa econòmica. Allò que no costa gens, perquè ja ho tenia, és la possibilitat d' emetre en multilingüe, de manera que l' espectador, que d' entrada rebia l' emissió en català, si volia podia rebre-la en versió ori-

Cartell que convocava la manifestació de diumenge, organitzada per l' OCB.

ginal o en espanyol. Ni això. S'ha eliminat aquesta possibilitat. Tota la producció aliena és en castellà.

L' oposició política, l' OCB i el Sindicat de Periodistes de les Illes Balears (SPIB) han criticat durament els canvis lingüístics imposats perquè consideren que una televisió de les Balears que no sigui totalment en català “no té raó de ser” (OCB). Però el nou director general, l' ex-senador del PP José Manuel Ruiz, i el govern afirmen ara i adés que d' ençà que s'emet també en castellà “l' audiència ha pujat més d' una tercera part”.

La contraofensiva. Tan bon punt es va presentar l' avantprojecte de reforma de la llei de funció pública, l' OCB va encapçalar el moviment de protesta contra la intenció governamental. La primera passa fou canalitzar totes les al·legacions possibles. Se'n van presentar més de 12.000, que demanaven la retirada de l' avantprojecte. Realment, una fita. Tot amb tot, les reaccions del govern no deixaven cap escletxa de dubte: no pensava canviar gens ni mica allò que havia previst. Ho explicà al parlament, en diverses ocasions, el conseller d' Administracions Públiques, Simó Gornés.

L' executiu, tal com l' OCB ja preveia, s'hi mostrarà insensible. En aquest punt, diu el president de l' entitat,

El moviment per la llengua, encapçalat per l' OCB, aplega tots els partits llevat del PP, sindicats i una munió d' entitats

JUBILATS PER MALLORCA

Portaveus de Jubilats per Mallorca, el 22 de febrer passat, quan anunciaren, en una conferència de premsa davant el Parlament, que a partir de l'1 de març començarien la vaga de fam en protesta per la degradació legal del català. Jaume Bonet és al centre de la imatge, amb bufanda grisa.

Jaume Mateu, “era clar que no ens quedava més remei” sinó convocar mobilitzacions, és a dir, “reaccionar contra l’agressió”. Durant les darreres setmanes, a diversos pobles de Mallorca l’OCB hi ha organitzat actes de reivindicació del català. Tot plegat ha estat una manera eficaç d’encalenticar els motors de la maquinària, en un *crescendo* que haurà fet el cim aquest diumenge a Palma –després de tancar aquesta edició–, a la manifestació contra les mesures degradadores del català i per un “Sí a la llengua” popular i massiu. Pocs dies abans de la manifestació, Mateu confiava a EL TEMPS que esperava que hi acudís una generació.

A aquest moviment per la llengua s’hi han afegit els partits polítics de l’oposició, tant els que tenen representació parlamentària (PSOE, PSM-IV-Entesa) com els que no (Convergència per les Illes, ERC...), a més de sindicats (STEI, UGT, CCOO), associacions diverses reunides al Consell

de la Societat Civil –format per més de cinquanta entitats, entre les quals Unió de Pagesos, els sindicats, el GOB, l’Associació d’Escriptors en Llengua Catalana, Lobby de Dones–, que té per objectiu lluitar contra les retallades en els serveis públics, els Joves per la Llengua, Jubilats per Mallorca... I s’hi han adherit tant la Federació Llull –que agrupa l’OCB, Acció Cultural del País Valencià i Òmnium Cultural de Catalunya– com l’Institut d’Estudis Catalans.

L’objectiu de tots plegats és que el govern rectifiqui i, en vista de la mobilització popular, “s’adoni que no pot continuar atacant el català”, diu Jaume Vicens, de Jubilats per Mallorca.

El president de l’OCB, Jaume Mateu, diu que la rectificació és improbable i, “per tant, caldrà no defallir gens ni mica a partir de l’endemà de la manifestació i també a partir de l’endemà del dia que s’aprovi la reforma de la llei de funció pública”.

Vaga de fam. Entre les respostes a l’anunci del govern, es destaca la vaga de fam que ha organitzat Jubilats per Mallorca. Al moment de tancar aquesta edició, el professor Jaume Bonet ja feia tres setmanes que no havia ingerir aliments sòlids amb l’objectiu de protestar contra “la voluntat del govern d’exterminar el català”. A partir d’aquesta setmana, Jubilats per Mallorca –segons que explicà a aquest setmanari el portaveu de l’associació, Jaume Vicens– estudiava d’ampliar el nombre de vaguistes de fam –s’hi incorporaria Bartomeu Amengual. Vicens destaca que “la resposta que hem tengut ens referma la necessitat de fer aquesta acció”. El portaveu de Jubilats per Mallorca considera que, “veient com actua el govern, que ja ha aprovat el projecte de llei que degrada el català, estam més convençuts que mai de continuar la vaga de fam”.

Miquel Payeras